

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 293/09-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. septembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť M. O., P., zastúpeného advokátom JUDr. S. R., P., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Považská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 320/1994 a postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaniach vedených pod sp. zn. 5 Co 58/2000 a sp. zn. 5 Co 54/2009, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. O. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. júla 2009 doručená sťažnosť M. O. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 320/1994 a postupom

Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 5 Co 58/00 a sp. zn. 5 Co 54/2009.

Sťažovateľ okrem iného uviedol:

„Na základe návrhu zo dňa 23. 3. 1994 navrhovateľky J. O. ... proti mne odporcovi M. O. ... prebieha na Okresnom súde Pov. Bystrica konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov – nás účastníkov konania. ...

K najväčším prieťahom v súdnom konaní došlo tým, že v uplynulom období sa v jednotlivých rokoch uskutočnili max. 4 pojednávania (v r. 1994), na druhej strane v niektorých rokoch sa uskutočnilo jedno pojednávanie (v r. 1995, 2003, 2005) a v období od podania môjho odvolania zo dňa 27. 12. 1999 sa odvolacie pojednávanie uskutočnilo až 1. 10. 2003, čo je časové rozpätie takmer 4 roky a za najväčšiu vadu prvostupňového rozsudku považujem právne posúdenie všeobecnej hodnoty členského podielu k družstevnému bytu, ktorý je predmetom BSM, tvrdím, že postup súdu v tejto veci je dôvodom ďalšieho prieťahu.

Prvostupňový súd dlhodobo odmieta moje návrhy na spôsob určenia všeobecnej hodnoty členského podielu. Na druhej strane je v rozpore so zásadou rýchlosti a hospodárnosti konania, keď prvostupňový súd nariadil znalecké dokazovanie a to až dvoma znalcami, pritom takéto dôkazy - znalecké posudky súd považuje za zbytočné a bezpredmetné. ...

Prvostupňový rozsudok 6 C 320/1994 zo dňa 18. 12. 2008 mi bol cestou právneho zástupcu doručený 7. 1. 2009, odvolanie som podal 22. 1. 2009, podľa môjho zistenia spis bol z prvostupňového súdu predložený odvolaciemu súdu dňa 23. 2. 2009 a od toho času uplynulo ďalších viac ako 4 mesiace, pričom aj s prihliadnutím na odvolacie konanie v období rokov 1999 až 2003 mám dôvodnú obavu z ďalších prieťahov pred odvolacím súdom.

Doterajšie konanie považujem za neefektívne, neracionálne, vzhľadom na vytýkané vady bez perspektívy ukončenia konania v krátkom čase, som preto nútený domáhať sa ochrany svojich základných, občianskych a ústavných práv. Okrem toho sa obávam, že uplatnením ústavnej sťažnosti sa toto prejaví v ďalšom konaní na nerovnom postavení mňa odporcu.

V dôsledku prietáhov v konaní sa nachádzam neprimerane dlho v právnej neistote, je mi tým spôsobovaná ujma, že nemôžem vyriešiť svoje majetkové pomery a zabezpečiť si ďalšie existenčné podmienky do budúcnosti. Prietahmi v konaní sa sťažila dôkazná situácia aj vo vzťahu k dokazovaniu spôsobu nadobudnutia majetku, dispozície s účtami a najmä preukazovaním existencie môjho devízového účtu ešte v pôvodnej... banke.“

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol ústavnému súdu, aby vo veci takto rozhodol:

„Okresný súd v Pov. Bystrici v konaní 6 C 320/1994 a Krajský súd v Trenčíne v odvolacom konaní v tejto právnej veci porušili ústavné právo sťažovateľa M. O., aby sa jeho vec o vypořádanie BSM prerokovala bez zbytočných prietáhov čím došlo k porušeniu práva zaručeného v čl. 48 ods. 2/ Ústavy SR.

Okresnému súdu v Pov. Bystrici v konaní 6 C 320/1994 a Krajskému súdu Trenčín pri rozhodovaní o odvolaní v tomto konaní sa prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľovi M. O. súd priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000,- € tak, že túto čiastku 10 000,- € vyplatí sťažovateľovi M. O. Okresný súd v Pov. Bystrici do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu Ústavného súdu SR.“

Okrem uvedeného sťažovateľ taktiež žiadal, aby mu ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie v sume 10 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho

sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

Ústavný súd po oboznámení sa so sťažnosťou, s jej prílohami a po overení aktuálneho stavu konania na krajskom súde dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľa je zjavne neopodstatnená, a v časti, v ktorej namieta postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 58/2000, je podaná oneskorene.

1. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 320/1994

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti vychádzal zo svojej stabilizovanej judikatúry, podľa ktorej podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľa (I. ÚS 24/03, IV. ÚS 232/03). Zároveň zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu v nadväznosti na takto vymedzený účel označeného práva vyplýva, že ochranu základnému právu na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov upravenému v čl. 48

ods. 2 ústavy ústavný súd poskytuje len vtedy, ak bola sťažnosť ústavnému súdu podaná v čase, keď k namietanému porušovaniu práva ešte mohlo dochádzať a nečinnosť orgánu verejnej moci v tom čase ešte mohla trvať (napr. m. m. II. ÚS 387/06, IV. ÚS 46/07, IV. ÚS 263/08, I. ÚS 28/08).

Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ako to vyplýva z jeho rozhodnutia o sťažnosti č. 16970/05 vo veci sťažovateľa Miroslava Mazureka proti Slovenskej republike.

Sťažovateľ okrem iného uviedol, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 6 C 320/1994 bol 18. decembra 2008 vyneseny rozsudok, ktorým súd rozhodol o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov konania. Sťažovateľ podal proti prvostupňovému rozsudku odvolanie, pričom predmetná vec v rámci odvolacieho konania je vedená krajským súdom pod sp. zn. 5 Co 54/2009 a nebola dosiaľ právoplatne skončená.

Ústavný súd zistil, že spis okresného súdu sp. zn. 6 C 320/1994 bol spolu s odvolaním sťažovateľa postúpený na rozhodnutie o opravnom prostriedku krajskému súdu 25. februára 2009, pričom sťažnosť sťažovateľa namietajúca porušenie jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu bola ústavnému súdu doručená až 13. júla 2009, teda v čase, keď k porušovaniu označeného práva postupom okresného súdu už nemohlo dochádzať.

Vydaním prvostupňového rozsudku a postúpením veci krajskému súdu okresný súd vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľa. Ďalšie úkony alebo postupy už okresný súd nemohol vykonávať, a preto záležitosť možno posudzovať so zreteľom na čl. 2 ods. 2 ústavy ako vec, v ktorej ústavná úloha okresného súdu pri odstraňovaní stavu právnej neistoty sťažovateľa skončila rozhodnutím vo veci samej pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. Vo veci samej už okresný súd po doručení sťažnosti ústavnému súdu nemohol konať, pretože spis sa v tom čase nachádzal už na krajskom súde.

Z uvedeného vyplýva, že okresný súd v čase podania sťažnosti ústavnému súdu (13. júla 2009) už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania, prípadne prieťahy v ňom, a teda nemohol ani porušovať sťažovateľom označené základné právo.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 58/2000

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie pred ústavným súdom podľa čl. 127 ústavy je jej podanie v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, ktorým malo byť spôsobené namietané porušenie základného práva. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Z ústavným súdom vyžiadaného súvisiaceho spisu vyplýva, že konanie vedené krajským súdom pod sp. zn. 5 Co 58/2000 bolo skončené uznesením krajského súdu zo 4. februára 2004, ktorým bol zrušený rozsudok okresného súdu sp. zn. 6 C 320/94 z 20. septembra 1999 a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie.

Vzhľadom na deň doručenia sťažnosti ústavnému súdu (13. júla 2009), ako aj so zreteľom na dátum skončenia konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 5 Co 58/2000, v ktorom malo dôjsť k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, je nepochybné, že sťažnosť bola v tejto časti podaná po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej zákonom o ústavnom súde.

Ústavný súd z uvedených dôvodov sťažnosť v tejto časti odmietol ako podanú oneskorene.

3. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 54/2009

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže podľa štandardnej judikatúry ústavného súdu vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec (IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05) uvažovať o zbytočných prietáhoch.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zohľadnil svoju doterajšiu judikatúru a konštatuje, že konanie na krajskom súde prebieha od 25. februára 2009, keď mu bol okresným súdom predložený súdny spis spolu s odvolaním sťažovateľa, pričom sťažnosť na porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v napadnutom konaní bola ústavnému súdu doručená 13. júla 2009. Ústavný súd je toho názoru, že doterajšia dĺžka predmetného súdneho konania v okolnostiach daného prípadu nie je takej povahy, aby v tomto štádiu signalizovala akúkoľvek príčinnú súvislosť s namietaným porušením označeného základného práva.

Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol aj túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd nad rámec poukazuje na to, že krajský súd 18. augusta 2009 nariadil pojednávanie vo veci na 16. september 2009.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v návrhu na rozhodnutie vo veci samej (petite sťažnosti) už nerozhodoval.

Ústavný súd napokon dodáva, že v prípade, ak by v postupe konajúceho súdu v ďalšom priebehu namietaného konania dochádzalo k neodôvodnenej nečinnosti alebo by bol tento postup neefektívny, sťažovateľovi nič nebráni, aby opätovne podal sťažnosť ústavnému súdu, ktorou bude namietat' porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2009